

XXXVI Kongres Niemieckiego Towarzystwa Reumatologicznego Berlin, 24–27 września 2008 r.

*The 36th Congress of the German Society of Rheumatology
Berlin, September 24–27, 2008*

XXXVI Kongres Niemieckiego Towarzystwa Reumatologicznego (36. Kongress der Deutschen Gesellschaft für Rheumatologie) był wspólną imprezą niemieckich reumatologów oraz Towarzystwa Ortopedii Reumatologicznej (Assoziation für Orthopädische Rheumatologie) i Towarzystwa Reumatologii Dziecięcej i Młodzieżowej (Gesellschaft für Kinder- und Jugendrheumatologie). Obrady zgromadziły ponad tysiąc uczestników, a toczyły się w salach hotelu Maritim w Berlinie.

Program spotkania obejmował praktycznie całość tematyki reumatologicznej. Obrady toczyły się w kilku salach jednocześnie. Oprócz licznych sesji klinicznych oraz sesji sponsorowanych przez firmy farmaceutyczne, zaskakująco dużo było sesji dotyczących nauk podstawowych, genetyki, biologii i immunologii molekularnej. Dużo też mówiono o patogenezie chorób narządu ruchu. Część sesji toczyła się w języku angielskim, część w niemieckim. Wśród niemieckich wykładawców było wiele znanych nazwisk, dość liczna była też reprezentacja kolegów z Austrii i niemieckojęzycznej części Szwajcarii. W Niemczech pracuje również naukowo znaczna liczba lekarzy rosyjskich, co ze względu na odmienne brzmienie nazwisk dało się zauważyć w programie.

Wśród wielu sesji wymienię kilka, których tytuły świadczą o znacznym zawężeniu tematycznym i wysokiej specjalizacji prezentowanych referatów. Do takich sesji należały m.in. *Molekularna i immunologiczna pamięć w procesach zapaleń reumatycznych*, *Nowe czynniki odgrywające rolę w zapaleniu*, *Minimalnie inwazyjne zabiegi operacyjne kończyn górnych w chorobach reumatycznych*, *Osteoimmunologia*, *Neurologia dla reumatologów*, *Nowości w poznawaniu patogenezy twardziny układowej*, *Zapalenia w obrębie stopy*, *Choroba Stilla jako choroba autoimmunizacyjna*, *Narządowe powikłania chorób reumatycznych*, *Zapalenia naczyń niezwiązane z przeciwciałami ANCA* i wiele innych. Układ programu kongresu był bogaty. Składały się na niego sesje tematyczne, grupy dyskusyjne, wykłady plenarne, sesje szkoleniowe, sesje śniadaniowe, lunchowe i wieczorne oraz obszerna sesja prac posterowych. Organizacja kongresu była dobra, chociaż nie wszystko można oddawać w ręce profesjonalnych organizatorów zjazdów. Dobrze jest, gdy nad niektórymi sprawami czuwa osoba rozeznaną

w środowisku i tematyce, niekiedy bowiem pewne sprawy umykają organizatorom, którzy widzą kongres tylko poprzez ekran komputera z listą uczestników.

W kongresie zaznaczony był udział Polaków. Prezentacje polskie to m.in. *Bone marrow in rheumatic inflammation* (Włodzimierz Maśliński), *Bone marrow B-cells in rheumatoid arthritis* (Włodzimierz Maśliński), *Endothelial dysfunction and impaired fibrinolysis in patients with active rheumatoid arthritis* (Piotr Głuszko), *Different aspects of scleroderma and role of leukotrienes* (Otylia Kowal-Bielecka), *Antidepressant drugs in treatment of fibromyalgia syndrome* (Magdalena Atarowska), *Histological heterogeneity in rheumatoid arthritis* (Piotr Klimiuk), *Metabolic effects of TNF-alpha blockade in patients with rheumatoid arthritis* (Eugeniusz J. Kucharz).

Pobyty w Berlinie uważam za bardzo udane. Obszerne programy nie zawsze dawały możliwość wysłuchania wykładów, które równocześnie prezentowano w ośmiu salach, ale ukazał wiele „nowych twarzy” reumatologii i pokazał, że zarówno postęp nauki, jak i jej zastosowania kliniczne wymagają od lekarza praktyka coraz większego zrozumienia zagadnień z nauk podstawowych. Jestem przekonany, że kontynuowanie współpracy pomiędzy Polskim i Niemieckim Towarzystwem Reumatologicznym jest potrzebne i okaże się bardziej owocne.

Eugeniusz J. Kucharz

Fot. Berlin, 26 września 2008 r. Podczas spotkania towarzyskiego zorganizowanego w Cytadeli. Od lewej: Eugeniusz J. Kucharz, Włodzimierz Maśliński i Piotr Klimiuk.